บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อคือ 1) ศึกษาการเลี้ยงนกเขาชวาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 2) ศึกษาผลสืบเนื่องจากการเลี้ยงนกเขาชวาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ระหว่างประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแนวทางการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

เหตุผลของความนิยมเลี้ยงนกเขาชวามิได้เกิดจากความชอบในรูปร่างหรือลักษณะของตัวนกเขาชวา แต่เป็นเสียงร้องอันไพเราะของนกเขาชวาที่สามารถดึงดูดความสนใจให้เกิดความชอบจนอยากจะได้เอามาเลี้ยง แม้ว่าการเลี้ยงนกเขาชวาจะเริ่มจากการละเล่นเพื่อความสุขของผู้เลี้ยงก็ตาม แต่เมื่อการเลี้ยงนกเขาชวาได้รับความนิยมมากขึ้นก็ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบการเลี้ยงมาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นภูมิปัญญาที่ถูกสั่งสมมาเป็นเวลานานและได้ถูกพัฒนาจากสมาชิกผู้นิยมชอบในการเลี้ยงรุ่นใหม่ๆ อย่างไม่หยุดนิ่ง และได้ขยับขยายเติบโตมาพร้อมวิถีชีวิตของคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้จะอยู่ในท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่กว่า 14 ปีแล้วก็ตาม ความนิยมต่อการเลี้ยงนกเขาชวาก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนารูปแบบวิธีการเลี้ยงรวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องที่สามารถส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระหว่างประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับกลุ่มประชาคมอาเซียนในฐานะเป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมคล้ายกันและใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมการเลี้ยงนกเขาชวาร่วมกันด้วย

ความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจของการเลี้ยงนกเขาชวาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า การเลี้ยงนกเขาชวาของประชาชนส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพเสริมที่สามารถสร้างมูลค่าและรายได้ต่อผู้เลี้ยงเป็นอย่างดี เนื่องจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถือได้ว่าเป็นฐานผลิตที่มีคุณภาพทั้งในเรื่องของคุณภาพน้ำเสียงนกเขาชวาและองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวกับนกเขาชวา เช่น กรงนกหัวกรง อาหารและยารักษาโรค ซึ่งถือเป็นตลาดสำหรับการรองรับลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ เมื่อมองถึงความต้องการของตลาดในกลุ่มประชาคมอาเซียน พบว่า ประเทศอินโดนีเซียมีความต้องการนกเขาชวาที่ผลิตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างสูง เนื่องจากการตื่นตัวของประชาชนอินโดนีเซียในความนิยมเลี้ยงนกเขาชวาจำนวนมาก ในขณะที่องค์ประกอบอื่นๆ เกี่ยวกับนกเขาชวา เช่น กรงนกเขา อาหารนก เป็นต้น ไม่ได้เป็นที่ต้องการของกลุ่มคนเลี้ยงในประเทศอินโดนีเซีย เนื่องในประเทศอินโดนีเซีย

มีฐานการผลิตมากพอสมควร ส่วนประเทศสิงคโปร์และมาเลเซียก็ยังคงเป็นตลาดที่สำคัญไม่น้อย เนื่องจากนกเขาชวาและองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวกับนกเขา ที่ผลิตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงเป็นที่ต้องการของทั้งสองประเทศนี้

ความสัมพันธ์ทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของการเลี้ยงนกเขาชวาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า แม้การเลี้ยงนกเขาจะเป็นวัฒนธรรมเล็กๆ แต่ก็เป็นวัฒนธรรมที่ทรงพลังในสังคม เพราะกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากเสียงของนกเขาชวาส่งผลให้คนเลี้ยงรู้จักการใช้ชีวิตการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น การไปมาหาสู่กัน ความซื่อสัตย์และความไว้วางใจกันในกิจกรรมของการปาเวาะห์ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของทักษะชีวิตในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข และที่สำคัญเสียงของนกเขาชวาก็ได้ส่งผลต่อการสร้างพื้นที่ทางสังคมให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ชายได้ใช้เป็นพื้นที่ในการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยน ภายใต้สังคมที่อาจจะมีความหวาดระแวงอยู่จากสถานการณ์ความไม่สงบที่ขึ้น แต่พวกเขาก็ได้ใช้พื้นที่ทางสังคมนี้สร้างความเป็นกลุ่มคนที่ชื่นชมกับเสียงนกเขาชวาซึ่งพวกเขาได้เรียกกลุ่มของตนว่า “ชวาวงศ์” ที่มีสมาชิกมาจากหลากหลายอาชีพ และชาติพันธุ์ มีทั้งคนไทยพุทธ ไทยมุสลิม และคนจีน ร่วมกันตั้งเป็นชมรม สมาคมในระดับท้องถิ่น ภูมิภาคและประเทศ เพื่อร่วมกันธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมการเลี้ยงนกเขาชวาให้คงอยู่ในสังคมและพัฒนาต่อยอดให้มีคุณค่าต่อสังคมโดยรวมอย่างในปัจจุบัน

ด้วยพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นศูนย์กลางของแหล่งผลิตนกเขาชวาที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยทำให้ผู้นิยมเลี้ยงนกเขาชวานอกจังหวัดชายแดนภาคใต้และต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามาเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและมีผลต่อความสัมพันธ์ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับสังคมภายนอก เราจะพบว่าลักษณะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับสังคมภายนอกผ่านกิจกรรมการเลี้ยงนกเขาชวานั้น มีทั้งลักษณะของการเข้ามาติดต่อซื้อขายนกเขาชวาในพื้นที่ การเข้ามาร่วมลงทุนเพาะพันธุ์นกเขาชวา การเข้ามาร่วมกิจกรรมการแข่งขันนกเขาชวาในระดับภูมิภาคและระดับประเทศที่ และการติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งการปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวส่งผลทำให้เกิดความสัมพันธ์ในรูปแบบของการช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก การพึ่งพา เอื้อประโยชน์ต่อกัน การอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกในด้านต่างๆ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการเลี้ยงนกเขาชวาของกันและกัน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆ ในการพัฒนาการเลี้ยงนกเขาชวาที่สะท้อนให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของผู้คนภายใต้วัฒนธรรมการเลี้ยงนกเขาชวานี้มีความแน่นแฟ้นที่สามารถก่อให้ความสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ อันมีผลต่อการพัฒนาประเทศได้

ABSTRACT

This qualitative and quantitative research aimed to (1) study zebra dove raising and related activities engaged by people in the Deep South Thailand, and (2) investigate their consequent effects on promotion of economic, social and cultural relationships among the local people and the ASEAN community.

The findings indicated that popularity in dove raising was caused by the dove's pleasant cooing voice in preference to its body. Due to its popularity, the zebra dove raising hobby turned to local wisdom through young generations' continuous development in the raising method. Its growth has attached to the local people's way of life, despite the over-14-year unrest. In addition, activities related to the bird raising were developed and had effects on economic, social and cultural relationships among local people and the ASEAN community as they had similar cultural uniqueness and share common cultural benefits from the dove raising.

To the economic relationship, it was found that most people raised zebra doves for extra income due to their breeding quality of dove voice and other supplies for raising, for example, birdcage tops, foods and medicines. The Deep South Thailand became a big market serving both domestic and international demands. In the ASEAN community, Indonesia with an active interest in zebra dove raising was reported the country with a high demand for the doves locally bred in the area, and zero demand for cages and foods owning to its' domestic abundant production. Singapore and Malaysia were found significant markets with a great demand for both the doves and the raising supplies from the area. Socially and culturally, it was indicated that the zebra dove raising culture was small but powerful because bird raising-related activities contributed to their living skills and social interactions, such as honesty and trust in the Pawah, in peaceful society. It was significantly indicated that the dove cooing voice offered a great social interaction space specifically for local men to meet, discuss and share. Despite a social state of some mistrust, they derived benefits from the space by gathering people admiring the dove's cooing voice and calling

their group “the Dove Family”. The group members were in varieties of professions, races, and religions. Clubs and associations in local, regional and national levels were founded to preserve and develop zebra dove raising.

Being the largest national center of breeding zebra doves, the Deep South was visited by people in other regions and foreigners, causing social interactions and improving relationships between the locals and the nonlocals. Their interactions through zebra dove raising covered bird trading, joint investment in dove breeding, participation in regional and national dove competitions, and online social media communication. The interactions contributed to mutual benefits, interdependence, offering convenience to members, other cultural exchanges, and building cooperation in zebra dove raising development. These reflected their close relationship within the dove raising culture which possibly leaded to other relations affecting nation’s development